

Dragør har fået et dejligt bibliotek

Bøger, kultur og bygning i mageløs harmoni

Siden Dragør kommune købte »det sadolinske palæ« på Vestgrønningen og bestemte at ombygge det til bibliotek og kulturhus og til mandag d. 1. august 1966, hvor biblioteket, som den første og vigtigste etape i ombygningen, åbnede sine døre, er der forløbet godt halvandet år.

Ingen havde vel tænkt sig, at arbejdet med at skabe det smukke, rummelige hus om til offentligt formål, skulle volde slet så store vanskeligheder, som tilfældet var, men alle og enhver kan idag konstatere, at det i rigeligt mål har været besværet og prisen værd.

Dragør har fået et hus, det kan være stolt af. Et hus, der er så fyldt med særlig dragørsk hyggestemning, at det som bygning fornemmes som museum, samtidig med, at dets funktion, som midtpunkt for vort kulturelle, åndelige liv, giver det et nutidigt og fremtidigt perspektiv. De har fremover rig lejlighed til at prøve, om ikke også De fornemmer et besøg i dette hus som en mentalforfriskende oplevelse!

FOLK MED MÅLESTOK OG PARAGRAFFER

Alle os, der kun kendte huset udvendigt fra, forekom det så evigt nemt at flytte biblioteket fra de snævre forhold i von Ostensgade over til det store hus med de mangfoldige rum og benytte det overflødige, bl. a. den store udstillingssal, til andre kulturelle opgaver.

Men så nemt går det ikke i vore dage, (og det skal man sikkert anerkende, som man anerkender vaccination mod sygdom, selv om det irriterer). Pludselig vrimlede folk fra alle slags »væsnere« frem med målestok og paragraffer. Der var lofter, der var alt for lave, der var trapper og døre, der var alt for smalle o.m.a. Selv inden for biblioteksvæsenet var man ikke særligt begejstret for ideen; man havde hellere set et nyt hus bygget. Bibliotekar Pallesen måtte tage sin strid for at gøre det klart, at vel var dette ikke den mest praktiske løsning, men en løsning, der var som skabt for Dragør.

DE UREGELMÆSSIGE LYKKELIGE TILFÆLDIGHEDER

Da manden bag ombygningen, Dragør arkitekten, John Freek Petersen, gik igang med at rette huset ind efter paragrafferne og målestokkravene, stødte han på den ene vanskelighed og overraskelse efter den anden. Det store hus er i tidernes løb bygget sammen af flere slags huse. Vel står der 1811 på husets front, men meget tyder på, at dele af huset er endnu ældre. Man traf bjælker, der lå modsat al beregning; på tag-spær uden støttelæd, og selv i det nye hus fra 1934 var bygningskonstruktionen af en art, der ligger helt uden for den lovlige byggenorm. Det blev et arbejde, hvor arkitekt og håndværker ustandselig måtte finde på nye løsninger. Det var ikke et skrivebordsarbejde med standardmål.

Det var en opgave for fagfolk, og såvel arkitekt Freek Petersen som byens dygtige håndværker har sat en ære i at løse opgaven, og har løst den med megen ære. Det viste sig nemlig, at de mange uregelmæssige tilfældigheder fik helt nye skønhedsindtryk frem i husets interiør. Et loft, der forsvandt, skabte et særpræget rum med fritliggende bjælker. Et andet fik en intim hygge ved at få lagt støttebjælker ind, så loftet blev næsten trappeformet, og sådan gik det overalt.

DE SMÅ TING, DER PRÆGER HUSET

Det er husets særpræg, at utallige små ting, som generationen igennem har tjent sit daglige formål, endnu er bevaret. Gamle messinghåndtag og dørbeslag; en halvrand dør med klinke-lukke; lave døre; gamle trapper med udskårne blåmalede balustrer, kakler i vinduesnicher og på vægge. Det er næsten ikke til at skil-dre det hele, men lad os gå en tur på biblioteket og se, hvad vi finder ud over en god bog.

SKRANKEN I FORSTUEN MED GRAMMOFONANLÆG

Når vi fra Vestgrønningens lille haveanlæg går igennem den gamle, smukke yderdør, kommer vi ind i en forstue med hvidmalede, rustikke vægge og store marmorfliser på gulvene. Her afleveres og stemples de bøger, vi har eller vil låne, ved en receptionsskranke af nutidig snedkerkunst (tømrermester Bülow). Her kan vi stifte bekendtskab med bibliotekets moderne nyanskaffelse: en radiogrammofon anlæg, der kan afspille 3 forskellige programmer til 6 hovedtelefoner, der er anbragt i bibliotekets læsesale. Diskoteket er samlet og udvalgt af dr. phil. Camillo Schönbaum og omfatter foreløbig et udsnit af musikværker fra de tidligste tider til vore dage. Endnu er jazz og pigtråd ikke repræsenteret, men bibliotekar Pallesen håber inden længe at få denne del af musikhistorien med i samlingen; thi ingen åndelig rørelse bør være vort kulturforum fremmed.

BIBLIOTEKSSALEN

Går vi til højre, kommer vi ind i den store bibliotekssal, hvor rader af reoler får lys ind fra vinduerne ud mod Vestgrønningen og fra vinduer og havedør ind mod gårdhaven. Her sidder en bibliotekar klar med råd og dåd, hvis De søger et bestemt emne eller bog. Bemærk her de gamle kakler i vinduesnicherne.

UNGDOMS-LÆSESTUEN

Går vi til venstre et par trin op, ligger der lige bag receptionen en stor, nordvendt hjørnестue, hvor ungdommen skal kunne hygge sig med spec. ungdomstidsskrifter og plader fra telefonstik. Værelsets særpræg er et indbygget vægskab, der virker som vægdekoration og en stor kakelbelagt ovnplads. Hvor ovnen har stået, mangler der en del kakler, men biblioteket håber, at en stor mæcen

eller flere små vil skænke ungdomsstuen de manglende kakler.

ET LILLE REFUGIUM

Bag den gamle køkkendør med klinkelukkert ligger en lille stue, hvor det lokalhistoriske arkiv (gl. fotos, beretninger o.l.) har til huse. I dette lille, intime rum med trappeloftet påtænkes de hyggesamtaler med ældre i byen videreført, så eftertiden på bånd kan få overleveret f. eks. Dragør-dialekten, gamle skikke og meninger o.m.a. Derudover kan stuen bruges, hvis en gæst vil fordybe sig særligt i et emne; skrive det ned på maskine, lytte til en båndoptagelse o.l. Rummet indbyder til fordybelse; det har klostercellens ro i sig.

LÆSESTUEN FOR DE VOKSNE

Næste dør fører ind til læsestuen for de voksne med vinduer ud til Strandgade og vinduer og havedør ud til den vidunderlige, lukkede gårdhave, hvor man på gode dage kan sætte sig ud og læse, sludre med en bekendt eller blot meditere.

Arkitekt Freek Petersen har special-tegnet stuens inventar og herved skabt en hyggelig læsestue, hvis mage vel ikke findes. Væggene er fyldt med skræreoler, hvor utallige tidsskrifter kan findes.

Her er tre faste pladser til studier og afskrivning og plads til fire læsende eller pladelyttende gæster. Her er en to-mands-skrivepult til atlas og vejviser-læsning. Mange avis-hylder og et helt nyt kartoteks-skuffedarium. Bagved læsestuen findes en lille gang med toilet for publikum.

DET LUKKEDE ADMINISTRATIVE OMRADE

Endvidere rummer denne del af huset på 1ste sal værelser til administrativt brug: bibliotekarens kontor, mødelokale, klargørings- og katalogiseringsværelse. Små arkivrum, personalekøkken, toilet o.s.v. Alle er de fulde af charme, hygge og særpræg, – skabt af de uregelmæssige, lykkelige tilfældigheder.

NÆSTE ETAPE: BØRNEBIBLIOTEK OG KULTURHUS

Ombygningen af »Sadolins hus« er ikke hermed til ende. Det store hus rummer endnu store muligheder, som kun venter på igangsættelsestilladelse som vinterbyggeri. Planer og bevillinger er klare. Det drejer sig om den store atelierfløj ud mod Bjergerlav, der skal ombygges til børnebibliotek og den store udstillingssal i det nye hus' 1. sal. Når den bliver ombygget, – der skal afstives, laves foyer, publikumstoiletter o.l. – får Dragør her en lille kultursal, hvor 60-80 mennesker kan samles til foredrag, koncerter, små skuespil o.l. Her kan laves små udstillinger af lokal-speciel art o.m.a.

Med den udvikling Dragør – især gl. Dragør og St. Magleby-randen – tilsyneladende følger, hvor huse og ejendomme i stigende grad sælges til folk med et særligt intellektuelt og individuelt syn på tingene, er der ingen tvivl om, at vi her har fået et hus, der svarer til de krav, fremtiden ser frem til. Længe leve vor by, vort bystyre mod og vort nye bibliotek!

Edvin Kræmer